

περιέργειαν ήτο τὸ σουλτανικὸν χαρέμι. Γιὰ ὅλον τὸν κόσμον ἐπὶ αἰῶνας δολοκλήρους ἦτο τὸ θρυλικὸν καὶ ἀπροσπέλαστον παλάτι τῶν παραμυθίων τῆς Χαλιμάς. Ὁ Τουρνεφόρδ σημειώνει διαικίως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γραφῆ κανεὶς ἐγκύριος περὶ αὐτοῦ. Αἱ γυναῖκες ποῦ ἦσαν κλεισμέναι ἐκεῖ ἦσαν γὰρ ὄλου; τοὺς ἀνδρας ἐκτός τοῦ Σουλτάνου καὶ τῶν εὐνοῦχων τῶν ἐνα εἰδος ἄλων πνευμάτων. Ὁδὲ ἀθεάτου παραδείσου. Καὶ αὐτὸς ὁ ἰατρὸς τοῦ χαρεμιοῦ ποῦ ἦτο πάντοτε βαθύγηρος; δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐγγίσῃ τὸ χερί των. Ἐμπερούσε τὸν σφυγμὸν των ὅταν ἦτο ἀνάγκη διὰ διαικίμου λεπτοῦ ὑψίστου; καὶ τὸ ὅποιον ἐφήρημον εἰς τὸν καρπὸν τοῦ χεριοῦ.

Λόγῳ ἀκριβῶς τοῦ πλήρους αὐτοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν ἀπὸ τὸν ἄλλον κόσμον αἱ γυναῖκες αὐταὶ ἦσαν αἱ περισσότερον πνευματικῶς περιωρισμέναι. Μόνη των ἐπιθυμία, ἡ ὅποια ἐνίοτε δὲν ἐξεπληροῦντο παρὰ ἔπειτα ἀπὸ δολοκλήρα ἔτη ἦτο νὰ τύχουν τῆς ὑψηλῆς εὐτυχίας; νὰ ἐλκύσουν τὸ ἐρωτικὸν βλέμμα τοῦ μονάρχου.

Νομῶς γυναῖκες οἱ σουλτάνοι δὲν ἐπαίρουν ἀπὸ τότε ποῦ ὁ Ταμερλάνος ἠτέμασε τὴν πρώτην νόμιμον γυναῖκα τοῦ αἰχμαλωτοῦ τῶν σουλτάνου Βαγιαζίτ. Ἦσαν ὅλαι ὀδαλίσσαι, προερχόμεναι ἀπὸ ἐκλογῆς τῆς βασιλομήτορος, ἀπὸ δωρεῆς πρὸς τὸν σουλτάνον ἐκ μέρους πασάδων ἢ στρατηγῶν του, σκλάβαι ἀπὸ τὰς ἀγορὰς τῶν ὀποιῶν τὸ ἀφθονον γυναικίον ὕλικον ἐπρομήθευαν κυρίως οἱ πειραιαταί, ἡοὶ στρατηγοὶ κατὰ τοὺς πολέμους; ἀπὸ τὸς κυριευόμεναις ἐχθρικός; πόλει. Ἡ φιλοδοξία αὐτῶν τῶν γυναικῶν, ὅσαι ἦσαν οἱ περισσότεραι εὐνοούμεναι τοῦ σουλτάνου, ἦτο ποῖα θὰ ἐλάμβανε τὴν τύχην νὰ γεννηθῇ τὸ πρῶτον ἀρρην τοῦ σουλτάνου. Τότε τῆς ἐξιδίδετο ὁ τίτλος τῆς Χασιχὴ σουλτάνης, ἡ ὅποια ἤλιπε μίαν ἡμέραν νὰ γίνῃ Βασιδῆ-σουλτάνα δηλαδὴ βασιλομήτωρ. Ὁ τελευταῖος αὐτὸς τίτλος; ἦτο ὁ περισσότερος σεβαστὸς καὶ προσοδοφόρος. Διότι πολλάκις ὅταν ὁ ἀνηγορευόμενος σουλτάνος υἱὸς των ἦτο ἀνήλικος ἐκυβέρνησαν αὐταὶ διὰ τὸν βεζυρῶν ἢ τῶν εὐνοουμένων των εὐνούχων. Εἰς τὴν Βασιδῆ σουλταναν ἐδίδοντο πάντοτε ἐπαρχίαι δολοκλήροι ὡς πρόσδοσι, καὶ ὅταν συνέβαινε νὰ εἶνε καλοὶ οἱ τόποι αὐτοὶ ἀπελάμβαναν ἐξαιρετικῶν προνομίων. Αὐτὸ συνέβαινε πάντοτε εἰς τὴν Ζαγοράν ἀνήκουσαν εἰς τὴν κατὰ καιροὺς βασιλομήτορα καὶ χάρις εἰς τοιαύτην ἐξάρτησιν ἀπὸ μίαν Βασιδῆ ἡ ὅποια ἦτο ἐξισλαμισθεῖσα Ἑλληνίς ἀπὸ τὰς Ἀθήνας σταλεία εἰς τὸ σαραγὶ ὡς φέρους πρὸς τὸν σουλτάνον, ὀφείλον αἱ ἐπὶ τουρκοκρατίας Ἀθῆναι πολλὰ προνόμια. Αἱ πληροφοροῖαι αὐταὶ ὀφείλονται εἰς τὸν περιηγητὴν τοῦ 17ου αἰῶνος Γκιγιέ.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν σουλτανικῶν ὀδαλικῶν ἦτο ἀπεριόριστος. Ἐπὶ Ἀχμέτ τοῦ Α' ἐφθάσαν τὰς τρεῖς χιλιάδας. Ἡ ἀπαχολήστει αὐτῶν τῶν γυναικῶν τῶν διατωμένων εἰς τὰ αὐτοκρατορικὰ παλάτια ἦτο ἡ μουσικὴ, ὁ χορὸς, ἡ καλλιέργεια ἀνθῶν καὶ ἡ συντήρησις; εἰδικῶν πουλιῶν εἰς ἀναρτίθμητα ἐντὸς τῶν χαρεμιῶν κλουβιά.

Ποτὲ μέχρι τοῦ 1718 δὲν εἶχεν ἐπιτραπῆ εἰς ξένους; ξένων εἰς τὸ σουλτανικὸν χαρέμι. Τότε προσελήθη κατὰ πρῶτον ἡ πρέσβειρι τῆς Γαλλίας κ. Μονταγκῦ ἄλλ' ἡ ἐπίσκοπις; αὐτὴ κατόπιν ἀπρῶτου ἐπεισοδίου ἐσταμάτησε εἰς τὸν διάδρομον. Ἡ δευτέρα ἐπίσκοπις ἔγινε ἀπὸ τὴν Ρωσσία Μεγάλην Δούκισσαν Ἀλεξάνδραν μὲ τὸν ἀνδρα τῆς τὸν μέγαν Δούκα Κωνσταντίνον τὸ 1859. Τοὺς προσεκάλεσε εἰς ἑνδεῖξιν ἰδιαιτέρως εὐνοίας; ὁ σουλτάνος Ἀβδὺλ Μετζήτ εἰς γεῦμα εἰς τὰ ἀνάκτορα. Ὁ Μ. Δουῆς σὺ ἐφαγε μὲ τὸν σουλτάνον καὶ ἡ Μ. Δουκίσιςσά ὠδηγήθη μετὰ τὴν δεξίωσιν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ θρόνου εἰς τὸ χαρέμι, μέχρι τῆς θύρας τοῦ ὀποίου τὴν συνῶδουσε ὁ σουλτάνος.

Ἡ Μ. Δουκίσιςσά ἔμεινε ἑκθαμβὸς πρὸ τοῦ ἐκκληρικῶ φαινομένου τοῦ χαρεμιῦ. Τὴν ὠδήγησαν εἰς ὅλα τὰ διαμερίσματα ὅπου αἰόμεναν δύο χιλιάδες; περίπου γυναικῶν, αἱ περισσότεραι Ἑλληνίδες; καὶ Ἀρμένιαι. Εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν ὅπου ἐδόθη τὸ γεῦμα τῶν γυναικῶν τοῦ σουλτάνου καὶ τῶν πριγκιπισσῶν ἀδελφῶν καὶ θυγατέρων του ἐπαίτε ὀρχήστρα ὀδοκλήρος; ἀπὸ μουσικῶν μὲ κομπῶν κόκκινον στρατιωτικὸν ἐνδυμα. Ἡ Μ. Δουκίσιςσά ἠπόρησε πῶς; εἶχαν τόσους ἀνδρας, νέους καὶ ὄραλους ὄλους, εἰς τὸ χαρέμι. Ἄλλ' ἀμέσως τῆς ἀπήνησαν διαικίως ἐπρόκειτο περὶ ἀνδρῶν. Ἦσαν κόραι τοῦ χαρεμιῦ μὲ στολὴν στρατιωτικῶ μουσικῶ.

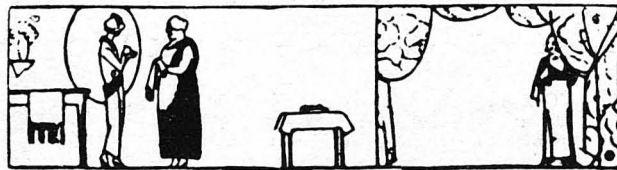
Ὅλαι ἐκεῖναι αἱ γυναῖκες ἐν γένει καὶ αὐταὶ αἱ πριγκιπίσιςσαι ἔκαμαν ἐνέτωσι εἰς τὴν Ρωσσία ἐπ' σκέπτριαν διαικίως ἐκκληρικῶν κάλλος των, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν εἰς νηπιώδη βαθμὸν διανοητικῶ των κατώτασιν. Καὶ ἡ Μ. Δουκίσιςσά ἀνέφερε πάντοτε τὸ ἀκόλουθον ἐπεισοδιον:

Ἡ προῖσταμένη τῶν ὄραίων δούλων, ποῦ ὑπηρετοῦν τὸς χανουμισσας; καὶ ἡ ὅποι' ἦτο προσδιορισμένη νὰ ἐκλέγῃ τὰς διὰ τὸν Σουλτάνον ἐκλεκτάς ἐκδότης νυκτός, εἶπε εἰς τὴν μεγάλην δούκισσαν μὲ τὴν βεβαιότητα διαικίως τῆς ἔκανε τὸ θεριμότερον κομπλιμέντο:

— Εἶμαι πολὺ δυστυχῆς, ὑψηλοτάτη, ποῦ ἤκουσα διαικίως ἐπαγωγῆς. Διότι διαφορικῶς θὰ σὰς προσδιώριζα διὰ τὸν Σουλτάνον, ὡς τὴν περὶ ὄραία ἀπὸ ὄσας γυναῖκες ἔχω ἰδῆ.

Ἡ μεγάλη δούκισσα ἐρύγησε ἀπὸ φόβου εἰς τὴν ἰδὴν μίαν τοιαύτης ὑψηλῆς τιμῆς.

Διονύδιος Α. Κόκκινος



ΜΕΙΔΦΡΑΣΕΙΣ ΞΕΝΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

[Τοῦ Ἑρρίκου Χάινε]

"Ἐλα μαζί μου, ἄς φύγουμε νῆσαι δικό μου ταῖρι
Καὶ ν' ἀκουμπᾶς στὸ στήθος μου. Ἔδνε γιὰ σὲ ἡ καρδιά μου
Πατριδα σου καὶ πατρικὸ σπίτι σὰ ξένα μέρη.
Κι' ἂν σὺ μαζί μου δὲν ἐρῆθῃς ἐγὼ θὰ νὰ πεθᾶνω
Κι' ἔρημ θὰ μένῃς μοναχῆ καὶ ξένη στὴ πατριδα.
Ἦταν μιά νύχτα τοῦ Ἀπριλίου καὶ ἔπεσε τ' ἄσπρο χιόνι
Καὶ μάρανε τὰ τροφερὰ τὰ λούλουδα στοῦ; κάρπους.
Μιά κόρην ἀγγελόμορφην ὁ νηὸς εἶχε ἀγαπήσει
Κι' ἐφύγανε μαζί μακριὰ, κρυφὰ ἀπο τοὺς γονίους τοὺς.
Ἐδῶ καὶ κεῖ πηγαίνανε σ' ἀγνώστους ξένους τόπους
Μὰ ἡ μοῖρα δὲν τὸ θέλησε νὰ ἰδοῦν τὴν εὐτυχία
Καὶ οἱ δύο τοὺς μαροθῆκανε κι' ἐσβῆσαν στα ξένα.
Παῖον στὸ μνήμα τοὺς μιά ἑκά τοὺς; κλάνους τῆς ἀπλώνει
Καὶ τὰ πουλιάκια κελαῖδούν κι' ὁ ἀγέρας μουρμουρίζει.
Κάτω ἀπ' τὸ δένδρο κάθεται στὸ πρῶτον χορτάρι
Ἐνα ζευγάρι ἐρωτικὸ κι' ὁ ἀγέρας; βουίζει
Ἐνα μικρὸ παρᾶπονο, καὶ τὰ πουλιάκια κλαῖνε.
Μὲ μιά; ὁ ἀγέρας δὲν φροᾷ καὶ τὰ πουλιά σπακάλουν,
Κλαῖει τὸ ζευγάρι καὶ γιὰτί, οὕτε κι αὐτοὶ δὲν ἔξερουν,
(Μετὰφρασις) Γ. Σ. Ζουφῆξ

ΤΑ ΟΓΦΑΝΑ

(Τοῦ Βικτ. Οὐγκῶ)

Μάνα, κοιμᾶσαι; Ἀνοῖξε τὰ μάτια σου κ' ὀμίλει,
ὀμίλει καὶ σκιαζόμεθα νὰ σοῦ μιλοῦμε μόνα.
Ἄλλαις φοραῖς; ἔς τὸν ὕπνον σου εὐάλευς τὰ χεῖλη,
κι' ὅταν κοιμᾶσθων ἔμοιαζε πὼς λέει; τὴν προσευχῆ σου.
Ἀποψὲ εἶσαι ἠσυχὴ καὶ κρῖνα σὲ εἰκόνα,
τὰ χεῖλη σου ἀκίνητα, βουβῆ ἡ ἀναπνοῆ σου.
Μάνα, γιὰτί ἔς τὸ στήθος; σου γέρνει τὴν κεφαλὴ σου;
Σ' ἐφτάσαμε τὰ ἔρημα κ' ἐσφαλῆσαι τὸ μάτι,
καὶ δὲν γυρίζεις νὰ μᾶς δῆς; ἔς τὰ πόδια σου πεσμένα,
ὁ λῦνος; σβῆνει ἔς τὴν γωνία τὰ ξύλα στακτωμένα
τρεῖσιν; ἂν δὲν μᾶ; νοι.σθῆς, μονοῦλα, σὲ κομπᾶτι
κ' ἐμεῖς, κι' ὁ λῦνος; κ' ἡ φωτιά μαζῆ θ' ἀποσβουσοῦμε.
Καὶ τί θὰ πῆ; ὅταν μᾶ; δῆ; νεκρὰ καὶ παγωμένα,
καὶ μᾶς; μιλεῖς, κ' ἐμεῖς νεκρὰ τί λέγεις δὲν θ' ἀκούμε,
Τοῦ κακοῦ θὰ παρκᾶλλῆς γιὰ μᾶς; τὴν Παναγία σου;
θὰ μᾶ, κρατῆς ἀνάσθητα ἔς τὴν κῆλιν ἀγκαλιά σου.
Εὐπῆνε, μάνα; βάλε μᾶς κ' ἐμᾶς; νὰ κοιμηθοῦμε.
Φέρε τὰ κρῖνα χεῖρα σου μὲς ἔς τὰ ζεστά μας στήθη.
Ἄχ, τόσην ὄμα τὰ πτωχὰ σὲ κράζουμε τοῦ κακοῦ
Εὐπῆνε, μάνα, νὰ μᾶς; πῆ; κανένα παρωῦθι.
Ἦε μᾶς τὸ βαισιλόπουλο, ποῦ χρυσὰ ροῦχα ἐφόρει,
ποῦ ἦταν ἡ ἀγάτη του μὲς ἔς τὴν σπηλιά τοῦ δράκου,
ποῦ εἶχε ἄσπρο ἄλογο μὲ πέταλα ἄρμενία,
κ' ἐξκότασε τὸν δράκοντα καὶ τοῦκλεψε τὴν κόρη.
Ἦ φέρε τ' ἄρολόγι σου εἰκόνας νὰ μᾶς δειξῆς,
νὰ ἰδοῦμ ἀγγέλους; μὲ περὰ, καὶ ἄγιους; μὲ τὰ γένει, καὶ τὸν Χριστὸ ἔς τῆς Παναγίας; τὴν μητρικὴν ἀγκάλῃ.

Ἄκουσε, μάνα; εὐπῆνε! Τὰ μάτια δὲν θ' ἀνοίξῃς;
σκιαζόμεθα... Ὁ λῦνος; μᾶς σβῆνει ἀγάλη ὄγαλι.
Κρῶνοῦμε, καὶ ἔς τὴν γωνία ἔγινε ἡ σάταξη σῖβρα.
Εὐπῆνε, μάνα, τὰ στοιχεῖα θάμῶν μὲς ἔς τὴν καλύβα.

Ἦ, φθάνει κιά ὁ ὕπνος; σου, ἡ προσευχῆ σου φθάνει.
Μὴ μᾶ; τρομάξῃς; Ἄνοῖξε τὰ μάτια σου, μητέρα!
Ἄλλη φορὰ μᾶς ἔλεγε γιὰ κείνον ποῦ πεθαίνει
πὼς μεταβαίνει ἔς ἄλλη γῆ, σὲ μιά ζωὴ δευτέρα;
γιὰ θάνατο, γιὰ μνήματα μᾶς ἔλεγε; θυμᾶσαι;
Γιὰ μὲ μᾶς; τί εἶν' ὁ θάνατος; Δὲν μᾶς; μιλεῖς; Κοιμᾶσαι;

Ὅλονυχτίς τὰ ὄραφὰ ἐτοιμαπονοῦνταν
Κι' οὐδ' ἀκούε, οὐδ' ἀνοίγε τὰ μάτια τῆς ἡ μάνα
Κι' ὅταν ξημέρωσ' ἡ ἀγῆ, κ' ἐκεῖνη ἐκοιμῶνταν
Λυπητερὰ ἔς τὴν ἐκκλησιά ἐσήμαν' ἡ καμπάνα.

Γ' οἱ χωρικοὶ ποῦ ἐρχονται τὸ βράδυ ἀπ' τὸν ἀγρὸ τοὺς,
ἔς τὴν θύρα τὴν μισανοικτῆ ἐγύριζαν τὸ μάτι,
κ' ἐστέκουσαν κ' ἐκύταζαν ἔς τὸ εὐκαίριο κρεβάτι
γονατίστα τὰ δυὸ παιδιὰ νὰ κᾶμουν τὸ σταυρὸ τοὺς.

(Μετὰφρασις)

Α. Βικέλας